

Семенова Марина Володимирівна

кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник

НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку

НАПрН України, адвокат АБ «ЮФ «Семенова і Партнери»

ORCID: 0000-0002-2216-4343

Бринцев Олексій Васильович

кандидат юридичних наук, доцент, старший науковий

співробітник НДІ правового забезпечення інноваційного

розвитку НАПрН України

ORCID: 0000-0003-0615-5356

**ПІДСИСТЕМА "ЕЛЕКТРОННИЙ СУД" ЯК ЗАСІБ РОЗГЛЯДУ
ЕКОНОМІЧНИХ СПОРІВ**

Доповідь присвячена дослідженню деяких підстав виникнення спорів за участю суб'єктів господарювання, зокрема питань повернення проблемної заборгованості та застосування під час розгляду таких спорів інноваційних технологій та підсистеми «Електронний суд».

Ключові слова: Електронний суд, інновації, технології, договір, зобов'язання, кредитор

Semenova Maryna

PhD, senior research officer

of the Scientific Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development of the NALS of Ukraine, Attorney-at-law «Semenova and Partners» LF

ORCID: 0000-0002-2216-4343

Bryntsev Oleksii

Ph.D, Assistant Professor, Senior Researcher of Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework

«ELECTRONIC COURT» SUBSYSTEM AS A MEANS OF ECONOMIC DISPUTES

The scientific work is devoted to the research of some grounds for disputes with the participation of business entities, in particular the issues of repayment of bad debts and the use of innovative technologies and the subsystem "Electronic Court" in the consideration of such disputes.

Keywords: E-court, innovation, technology, contract, commitment, lender

Останнім часом питання повернення проблемної заборгованості постає всі частіше. Пандемія COVID-19 та загальна напруженість в країні, негативно впливають на платоспроможність суб'єктів господарських відносин перед своїми контрагентами. Аналіз судової практики свідчить, що кількість судових справ щодо стягнення заборгованості з юридичних та фізичних осіб впевнено збільшується. Все це потребує проведення досліджень щодо виникнення спорів за участю суб'єктів господарювання, та застосування під час розгляду таких спорів інноваційних технології та ефективних засобів розгляду спорів. Дослідженнями у сфері інноваційних технології та електронних сервісів, що надаються на державному рівні займалися Кохан В. П. [1], Георгієвський Ю. В. [2], разом з тим, питання щодо використання підсистеми «Електронний суд» як засобу розгляду спорів досліджено недостатньо.

Аналіз судової практики свідчить про те, що найчастіше судові спори пов'язані зі стягненням заборгованості внаслідок невиконання контрагентом умов письмового договору. Враховуючи те, що багато хто з контрагентів не може належним чином виконати свої зобов'язання внаслідок фінансової неспроможності перед зверненням до суду доцільно провести правової аналіз для того, щоб оцінити можливість реального виконання рішення суду та які існують ризики відмови в задоволенні позовної заяви про стягнення боргу та

подання контрагентом зустрічного позову або іншого позову, який вплине на розгляд справи про стягнення боргу.

Для спрощення певних процесів, економії часу та матеріальних ресурсів, під час перевірки контрагентів запроваджуються нові інноваційні технології. Так, здійснити таку перевірку можливо за допомогою моніторингу через CONTR AGENT, Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань отримати інформацію про наявність судових справ можливо з сайту Судова влада України та з Єдиного державного реєстру судових рішень. В Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно за ідентифікаційними даними фізичної або юридичної особи можливо отримати відомості про зареєстровані за боржником речові права на нерухоме майно та наявність чи відсутність арештів на цьому майні.

Подати позовну заяву можливо безпосередньо через канцелярію суду, відправивши звичайною, або електронною поштою або кур'єром, але на мій погляд найзручнішим способом є подання позову через систему «Електронний суд». Перевагами такого подання в першу чергу є скорочення витрат часу та фінансів на підготовку документів в паперовому вигляді та відправку їх до суду та можливість цілодобового доступу до всіх матеріалів справи.

Системи електронного правосуддя використовуються в багатьох країнах ЄС, зокрема Німеччина Франція, Австрія. Запровадження проекту «Електронний суд» як модуля Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (далі — ЄСІТС) вперше було передбачено у Господарському процесуальному кодексі, Цивільному процесуальному кодексі та Кодексі адміністративного судочинства, які набули чинності 15 грудня 2017 р. Ця система була покликана спростити взаємодію між учасниками судового процесу та судом шляхом забезпечення обміну електронними документами між ними (подача процесуальних документів, ознайомлення з матеріалами судової справи, направлення повісток, судових рішень, прийнятих за результатом розгляду справи та ін.).

Електронний суд є одним з елементів електронного урядування, що розглядається як спосіб організації державної влади за допомогою інформаційних мереж та забезпечує функціонування органів влади в режимі реального часу та робить максимально простим і доступним щоденне спілкування з ними громадян, юридичних осіб, неурядових організацій. Термін «електронний суд» використовується у двох значеннях: у вузькому розумінні – це підсистема в системі Єдиної судової інформаційної системи України, призначена для забезпечення своєчасного отримання учасниками судового процесу повісток та повідомлень про розгляд судових справ та процесуальних документів, ухвалених під час розгляду справ; в широкому розумінні «електронний суд» як елемент інформаційного суспільства – це самостійна унікальна форма судового процесу, заснованого на новітніх інформаційних технологіях, що забезпечують повний цикл розгляду судової справи в електронному форматі [3, с.30].

Наразі, впровадження ЄСІТС регулюється наступними нормативними документами: Наказ ДСАУ №168 від 13.04.2018 «Про затвердження Концепції Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи», Наказ ДСАУ №1096 від 07.11.2019 «Про створення і функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи», Наказ ДСАУ №628 від 22.12.2018 «Про проведення тестування підсистеми «Електронний суд» у місцевих та апеляційних судах», Наказ ДСАУ №247 від 01.06.2020 «Про запровадження в дослідну експлуатацію підсистем «Електронний суд» та «Електронний кабінет» із змінами, Наказ ДСАУ №418 від 18.09.2020 «Про затвердження плану заходів із забезпечення створення та функціонування ЄСІТС», Рішення ВРП від 17.08.2021 №1845/0/15-21 «Про затвердження Положення про порядок функціонування окремих підсистем Єдиної судової інформаційно - телекомунікаційної системи».

Завдяки сучасним інноваційним технологіям система електронного правосуддя складається з багатьох взаємопов'язаних елементів, які мають забезпечити осучаснення процесу судочинства відповідно до новітніх

тенденцій цифровізації, інформатизації суспільних процесів згідно з відповідними нормами процесуального законодавства. Використання системи «Електронний суд» - нагальна потреба, яка забезпечує спрощення доступу до правосуддя, суттєво зніжує витрати бюджету на утримання судів та забезпечує безліч інших можливостей для всіх учасників процесу. Тому виявлення проблем щодо впровадження підсистеми «Електронний суд» як ефективного засобу розгляду економічних спорів з метою їх вирішення, потребує подальших наукових досліджень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кохан В. П., Єгорова-Луценко Т. П. Стан розвитку електронних адміністративних послуг: Огляд впровадження на державному рівні. *Право та інноваційне суспільство*. 2018. № 2(11). С. 37–48. URL: http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2018/12/Kokhan_EgorovaLutcenko11.pdf
2. Георгієвський Ю. В. Пропозиції з удосконалення господарської діяльності ДП «Інформаційні судові системи» щодо розроблення ЄСІТС в Україні. *Право та інновації*. 2020. №2(30). С. 31-38.
3. Бринцев О. В. «Електронний суд» в Україні. Досвід та перспективи: монографія. Харків: Право, 2016. 72 с.

REFERENCES

1. Kokhan V. P., Yehorova-Lutsenko T. P. (2018). Stan rozvytku elektronnykh administratyvnykh poslugh: Ohliad vprovadzhenia na derzhavnomu rivni. *Pravo ta innovatsiine suspilstvo - Law and innovation society*, 2(11), 37–48. URL: http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2018/12/Kokhan_EgorovaLutcenko11.pdf [in Ukrainian].
2. Heorhiievskiy Yu. V. (2020). Propozytsii z udoskonalennia hospodarskoi diialnosti DP «Informatsiini sudovi systemy» shchodo rozroblennia YeSITS v Ukraini. *Pravo ta innovatsii - Law and innovation*, 2(30), 31-38 [in Ukrainian].
3. Bryntsev O. V. (2016). «Elektronnyi sud» v Ukraini. Dosvid ta perspektyvy. Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].